

EN

FROM ASTRAL INSTRUMENT TO HUMAN TALISMAN: A PHILOSOPHICAL RECONSTRUCTION OF SUFI TALISMANRY

Within this dissertation Islamic talismanry (*‘ilm al-ṭilasmāt*) is reconstructed as a coherent theory of symbolic mediation in medieval Islamic thought (10th–13th centuries). Rather than treating talismans as ritual objects or marginal occult artefacts, it defines the talisman as an ontological, epistemological, and ethical interface linking intelligible causes, sensible forms, and human agency. The study traces the transformation of talismanry from an externally constructed astral instrument, grounded in natural–celestial correspondences, into an interiorised Sufi–Illuminationist model wherein the human being may be understood as a living talisman. Through close analysis of al-Qurṭubī, Suhrawardī, al-Būnī, and Ibn ‘Arabī, the dissertation shows how talismanic efficacy was theorised not as autonomous power, but as symbolic and participatory causality compatible with *tawḥīd*. Its central triad—an ontological, epistemological, and ethical framework for talismanry—clarifies how symbolic forms instantiate higher causes in matter, how divine names, letters, and numbers disclose intelligible realities, and how efficacy is conditioned by purification, intention, and disciplined practice. Methodologically, the study combines comparative philosophy, Islamic intellectual history, hermeneutics, philology, and critical discourse analysis. Its contribution to the field is to recover *‘ilm al-ṭilasmāt* as an internal philosophy of mediation, in which cosmology, symbolic knowledge, and spiritual anthropology are coordinated in medieval Islamic philosophy and Sufi thought.

LT

NUO ASTRALINIO INSTRUMENTO IKI ŽMOGAUS-TALISMANO: FILOSOFINĖ SUFIJŲ TALISMANIJOS REKONSTRUKCIJA

Disertacijoje rekonstruojama islamo talismanija (*‘ilm al-ṭilasmāt*) kaip filosofškai struktūruotas simbolinio tarpininkavimo diskursas X–XIII a. islamikato intelektinėje tradicijoje. Talismanas čia traktuojamas ne kaip pavienis ritualinis objektas ar materialus artefaktas, bet kaip mediacijos forma, episteminis operatorius ir etinė praktika, leidžianti apmąstyti inteligibilių priežasčių, juslinių formų ir žmogaus veiksnio ryšį pakopinėje kosmoso sandaroje. Tyrime parodoma, kaip talismanija transformuojasi iš astralinio-gamtinio priežastingumo instrumento į simbolinę ir teurginę mediacijos sistemą, o tam tikrose sufijų metafizikos trajektorijose – į žmogaus-talismano sampratą. Remiantis Al Kurtubio, Suhravardžio, Al Būnio ir Ibn Arabio tekstų analize, atskleidžiama, kad talismaninis veiksmingumas yra ne autonomiška objektams priskiriama galia, o dalyvavimas dieviškajame priežastingume, suderinamas su *tawḥīd* principu. Disertacijos conceptualųjį pagrindą sudaro trinaris modelis: ontologinė, epistemologinė ir etinė talismanijos analizė. Ontologiniu požiūriu talismanas tarpininkauja tarp būties lygmenų; epistemologiniu požiūriu vardai, raidės, skaičiai ir diagraminės struktūros veikia kaip dalyvaujamojo pažinimo operatoriai; etiniu požiūriu veiksmingumas siejamas su apsisvalymu, intencija ir disciplinuota praktika. Metodologinė tyrimo prieiga jungia lyginamąją filosofiją, islamo intelektinę istoriją, hermeneutiką, filologiją ir kritinę diskurso analizę. Darbo naujumas atsiskleidžia per sisteminį požiūrį į filosofinę *‘ilm al-ṭilasmāt* koncepciją: talismanija rekonstruojama kaip vidinė islamo metafizikos mediacijos teorija, jungianti kosmologiją, simbolinį priežastingumą, pažinimą ir žmogaus dvasinę transformaciją.